

ОШ „Десанка Максимовић“

Горњи Милановац

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
предмета ГЕОГРАФИЈА за 7. разред

за период 2022-2026.године

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења географије биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Програм је израђен према одредбама члана 67. Став 1. ЗОСОВ-а (Службени гласник РС , бр.88/17, 27/18-др.закон и 10/19)

Циљеви основног образовања и васпитања

ЗОСОВ

Члан 21.

Основни циљеви основног образовања и васпитања јесу:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
I	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	3	3	0
II	ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	20	14	6
III	АЗИЈА	17	11	6
IV	АФРИКА	12	8	4
V	СЕВЕРНА АМЕРИКА	6	4	2
VI	ЈУЖНА АМЕРИКА	5	3	2
VII	АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	4	3	1
VIII	ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	5	1	4
	УКУПНО ЧАСОВА	72	47	25

Предметни исходи	Стандарди	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни и појмови и садржаја	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
<p>–приказује на некој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове</p> <p>– класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију</p> <p>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>– објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>– описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>– уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија;</p> <p>– објасни формирање политичке карте света;</p> <p>– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде,</p>	<p>Основни ниво</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>Средњи ниво</p> <p>ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на некој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>Напредни ниво</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p>	<p>Компетенциј а за учење;</p> <p>Рад са подацима и информација ма</p> <p>Естетичка компетенциј а;</p> <p>Комуникациј а</p>	<p>РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА (20+1)</p> <p>Регионална географија принципи регионализације. хетерогеност и хомогеност географског простора.</p> <p>ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ (15 О + 8 У)</p> <p>Јужна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела.</p> <p>Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике.</p> <p>Средња Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Немачка – основне географске карактеристике.</p> <p>Западна Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике.</p> <p>Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела.</p> <p>Норвешка – основне географске карактеристике.</p> <p>Источна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка подела.</p> <p>Руска Федерација – основне географске карактеристике.</p> <p>Европска унија – пример интеграционих процеса.</p>	<p>Регионална географија</p> <p>РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: ППТ, видео материјали, пројектна настава</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима.</p> <p>Стално коришћење географске карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања..</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</i></p> <p><i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i></p> <p><i>Домаћи задатак</i></p> <p><i>Писана провера 15 мин. Са неком картом</i></p>

<p>рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету</p> <p>болести и епидемије</p>						
<p>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>– уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија</p> <p>– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>-објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</p> <p>– доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;</p> <p>– изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља;</p> <p>– описује улогу међународних организација у свету</p>	<p>Основни ниво</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>Средњи ниво</p> <p>ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на некој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>Напредни ниво</p> <p>ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Комуникација</p>	<p>АЗИЈА (8 О+6У)</p> <p>Географски положај, границе и величина Азије.</p> <p>Природне одлике Азије.</p> <p>Становништво Азије.</p> <p>Насеља Азије.</p> <p>Привреда Азије.</p> <p>Политичка и регионална подела.</p> <p>Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Јужна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела.</p> <p>Источна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво.</p>	<p>АЗИЈА</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима.</p> <p>Стално коришћење географске карте и географског атласа и неме карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: питања, ППТ, видео-записа..е уџбеника</p> <p>Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</i></p> <p><i>Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова</i></p> <p><i>Домаћи задатак</i></p> <p><i>Писана провера-вежба</i></p> <p><i>15 минута</i></p> <p><i>Карта – појмови</i></p>
<p>–приказује на некој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове</p>	<p>Основни ниво</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p>	<p>АФРИКА (4 О+2У)</p> <p>Географски положај, границе и величина Африке.</p> <p>Природне одлике Африке.</p>	<p>АФРИКА</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа</i></p>

<p>– класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију</p> <p>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</p> <p>– објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</p> <p>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <p>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>– описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>– уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија;</p> <p>– објасни формирање политичке карте света;</p> <p>– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>– истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету</p> <p>болести и епидемије</p> <p>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p> <p>– уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних</p>	<p>њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>Средњи ниво</p> <p>ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на некој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>Напредни ниво</p> <p>ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p>	<p>ма</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Комуникација</p>	<p>Становништво Африке.</p> <p>Насеља Африке.</p> <p>Привреда Африке.</p> <p>Политичка и регионална подела.</p> <p>Афрички Медитеран и Сахарска Африка. Подсахарска Африка.</p>		<p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима.</p> <p>Стално коришћење географске карте и атласа</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: питања, ППТ, видео-записа.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, презентација, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	<p><i>усменог ангажовања крајем децембра Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера Карта- појмови</i></p>
---	--	--	---	--	--	---

<p>целина и описује различите начине издвајања регија</p> <ul style="list-style-type: none"> – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; -објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије – описује улогу међународних организација у свету 						
<ul style="list-style-type: none"> –приказује на некој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним 	<p>Основни ниво</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>Средњи ниво</p> <p>ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на некој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре</p>	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Комуникација</p>	<p>СЕВЕРНА АМЕРИКА</p> <p>Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке.</p> <p>Природне одлике Северне Америке.</p> <p>Становништво Северне Америке.</p> <p>Насеља Северне Америке.</p> <p>Привреда Северне Америке.</p> <p>Политичка подела.</p> <p>(5 О+3 У)</p> <p>ЈУЖНА АМЕРИКА</p> <p>(4 О+ 2У)</p> <p>Географски положај, границе и величина Јужне Америке.</p> <p>Природне одлике Јужне Америке.</p> <p>Становништво Јужне Америке.</p> <p>Насеља Јужне Америке.</p> <p>Привреда Јужне Америке.</p>	<p>СЕВЕРНА,</p> <p>ЈУЖНА АМЕРИКА</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима:</p> <p>Стално коришћење географске карте и атласа</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: мапе ума из уџбеника, табеле, ППТ, видео записи и др.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија...</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања крајем маја</i></p> <p><i>Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова</i></p> <p><i>Домаћи задатак</i></p> <p><i>Писана провера-Карта</i></p> <p><i>Индивидуални рад, пројектни задаци-панано, мини предавања</i></p>

<p>државама;</p> <ul style="list-style-type: none"> – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издавања регија; – објасни формирање политичке карте света; – објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету <p>болести и епидемије</p> <ul style="list-style-type: none"> – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издавања регија – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; -објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; 	<p>становништва</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p>Напредни ниво</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p>		<p>Политичка подела.</p>			
--	--	--	--------------------------	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; – описује улогу међународних организација у свету 						
<ul style="list-style-type: none"> – приказује на некој карти: океане, мора, облике разуђености обале, низије, планине, реке, језера, државе, градове – класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; – објасни формирање политичке карте 	<p style="text-align: center;">Основни ниво</p> <p>ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске ел. карте</p> <p>ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране</p> <p>ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p style="text-align: center;">Средњи ниво</p> <p>ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке на некој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом</p> <p>ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.4.2.описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије</p> <p style="text-align: center;">Напредни ниво</p> <p>ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте</p> <p>ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности</p> <p>ГЕ.3.4.3.објашњава геог. везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије</p>	<p>Компетенциј а за учење, комуникациј а и сарадња, Рад са подацима и информација ма, Дигитална, Естетичка</p>	<p>АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА (40+ 2У)</p> <p>Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније. Природне одлике Аустралије. Колонијални период и становништво Аустралије. Насеља Аустралије. Привреда Аустралије. Океанија – основна географска обележја.</p> <p>Политичка и регионална подела. ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ (20+1У)</p> <p>Основна географска обележја</p> <p>СИСТЕМАТИЗАЦИЈА (3)</p> <p>44 ОБРАДА</p> <p>25 УТВРЂИВАЊЕ</p> <p>3 СИСТЕМАТИЗАЦИЈА</p> <p>72 часа годишње</p>	<p>АУСТРАЛИЈА, ОКЕАНИЈА, ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима:</p> <p>Стално коришћење географске карте и атласа</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: мапе ума из уџбеника, табеле, ППТ, видео записи и др.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија...</p> <p>Коришћење разноврсних техника сумирања градива: мапе ума</p> <p>Проверавање знања географских појмова, кроз испитивање на карти</p> <p>Коришћење е уџбеника и каху квиза</p>	<p><i>Карта - провера градива из 7 разреда-извлачење џедуљица са 5 појмова, које треба да покажу за 1 минут</i></p> <p><i>Прегледање свески Самоевалуација и евалуација Провера</i></p>

света;

– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;

– истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету

болести и епидемије

– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
– уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија

– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;

-објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;

– доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;

– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама;

– анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;

– изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије

– описује улогу међународних организација у свету

--	--	--	--	--	--	--

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи.
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика
 Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању: 34/2019-177

Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	Оцену одличан (5) добија ученик који: – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 Ко не зна одговор -	Свакодневно бележење током године
			-Комисија ученика и наставница	Учесталост јављања на часу по месецима	Пресек стања на полугодишту
			- Усмено одговарање	Свеобухватност одговора Хронолошка и појмовна прецизност Сналажење на карти	По потреби, бар једном у полугодишту

		<p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; 		<p>Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p> <p>Самосталност у одговарању</p>	
		<p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; 	<p>-Редовност доношења домаћег</p> <p>-Ученици воде евиденцију</p>	<p>За три недоношења домаћег -1 у свеску, а након опомене и у дневник</p> <p>За редовно доношење домаћег задатка-5</p>	<p>Свакодневно током године, праћење/ пресек стања за тромесечје</p>
		<p>Оцену довољан (2) добија ученик који:</p>	<p>Квиз на кахуу, или други он-лајн квиз</p>	<p>Првопласирани +5</p> <p>Другопласирани ++</p> <p>Трећепласирани +</p>	<p>По једном у полугодишту</p>
			<p>Прегледање свески</p>	<p>Уредност</p> <p>Све забележено са часова</p>	<p>На крају наставне године</p>
			<p>- Писане провере</p> <p>Ученици дају самопроцену оцене</p>	<p>Бодовање:</p> <p>40-54%-2</p> <p>55-69%-3</p> <p>70-84%-4</p> <p>85-100%-5</p>	<p>Након сваке теме (4 провере које се раде цео час - по две у полугодишту и бар две провере до 15 минута-једна у првом и једна у другом полугодишту)</p>

		<p>– знања која је ostvariо су на нивоу репродукције, уз минималну примену;</p> <p>– у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;</p> <p>– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;</p>	- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада, продуката група (пано, табела...)	По потреби
		Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је ostvariо нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује;	- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Прва три пара која прва ураде задатак добијају +5 Сви парови који ураде задатак добијају + Парови који не раде задато на часу добијају -	По потреби
			-Сналажење на карти	За показаних 5 појмова за један минут - оцена 5 За 4 -4 3-3 2-2 1-1	На крају школске године
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	<p>– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. (5)</p> <p>– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. (4)</p> <p>– показује</p>	Вођење евиденције од стране наставника о: -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Учешћу на такмичењима -Посета културно-историјским институцијама и догађајима	-Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано -Учесталост јављања и активност по месецима -Учествује и израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и	-Пресек стања по тромесечјима

		<p>делимични степен активности и ангажовања (3)</p>	<p>-Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда панона, ППТ, различитих врста излагања</p>	<p>ваннаставним активностима (такмичења, израда панона, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...) -Спреман је да помогне другима -Иницијатива и квалитет продукта</p>	
<p>– показује мањи степен активности и ангажовања.(2)</p>	<p>– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање (1)</p>				

ДОПУНСКА НАСТАВА ГЕОГРАФИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Регионална географија	Слушају, питају	- подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	- фронтални - индивидуални	Боље разумевање градива
Географске регије Европе	Слушају, питају	- подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	- фронтални - индивидуални	Боље разумевање градива

<p>Азија, Африка, Сев. и Јуж. Америка, Аустралија и Океанија</p>	<p>Слушају, питају, упоређују</p>	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	<p>Боље разумевање и уочавање</p>
<p>Поларне области</p>	<p>Слушају, питају, упоређују</p>	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче на усвајање знања - мотивише за рад - методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	<p>Боље разумевање градива и уочавање разлика</p>

ДОДАТНА НАСТАВА ГЕОГРАФИЈА

Циљеви додатног рада: додатни рад је планиран за заинтересоване и талентоване ученике, за стицање знања већег обима, израду и представљање презентација географских појава и процеса, размену мишљења и извођење закључака о географским одликама различитог типа.

Садржаји програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Регионална географија	- посматрају, разговарају, постављају питања	- упућује - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем демонстрацијом
Географске регије Европе	- посматрају, - разговарају, - описују, - упоређују	- упућује - подтиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање - подтиче на радозналост и самостални рад	- фронтални - индивидуални - групни	Оспособљавање за учење повезивањем и упоређивањем, демонстрација

		- одговара на питања		
Азија	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају 	<ul style="list-style-type: none"> -упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни 	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом
Африка	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају 	<ul style="list-style-type: none"> -упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни 	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом

Северна Америка	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају 	<ul style="list-style-type: none"> -упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни 	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом
Јужна Америка	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају 	<ul style="list-style-type: none"> -упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни 	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом

<p>Аустралија и Океанија</p>	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају, - разговарају, - описују, - упоређују - уочавају и израђују презентације 	<ul style="list-style-type: none"> - упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни 	<p>Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом</p>
<p>Поларне области</p>	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају - закључују - препознају 	<ul style="list-style-type: none"> -упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређиваље - подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања - усмерава и прати активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни 	<p>Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем и демонстрацијом</p>